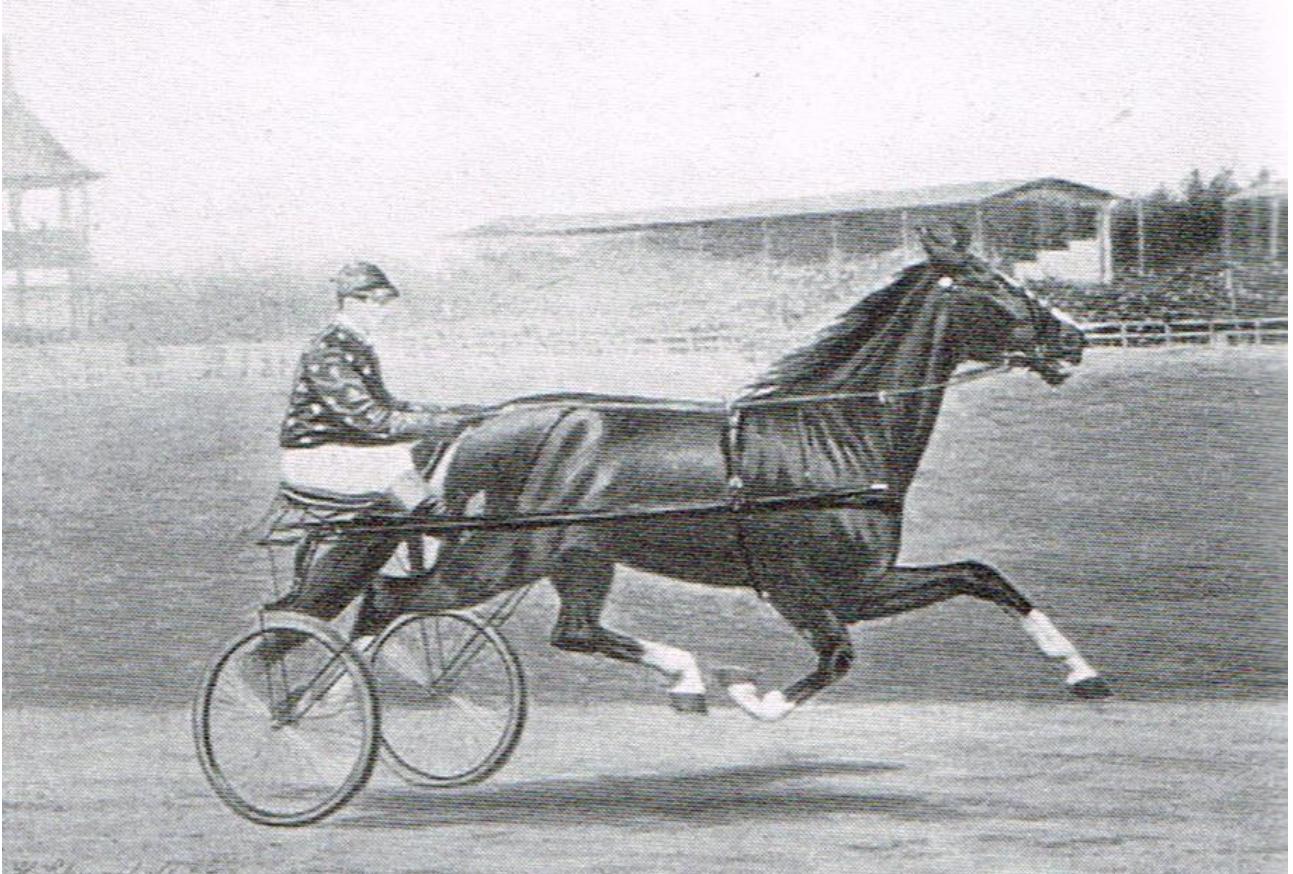

Derbyhistorie II

De 'åbne' avsløb begynder og Metropolitanløbet med den kolossale førstepræmie på 5.000 kr. giver dansk sejr

Af Lars Donatzky

Princess Earl var en af de heste, der både deltog i løbene på Berlin-Westend og i Charlottenlund. De små 'cykelhjul' med dæk og luftfyldt slange var indført 1892-1893.

I 1891 besluttede man at afholde en europæisk travkongres (den første) i den tyske by Baden-Baden, hvor der både afholdtes trav og galop.

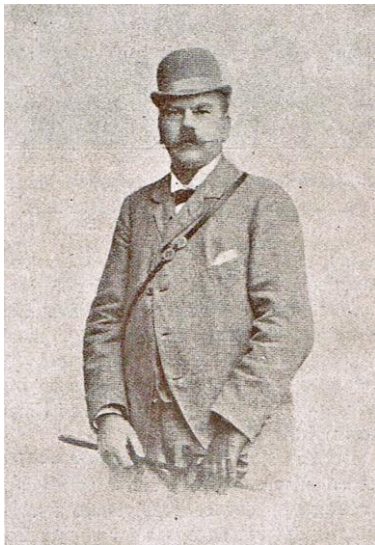
Rusland og Frankrig var ikke interesseret i deltagelse og i at indstille sig efter andres planer, så det var landene Østrig, Tyskland, Italien og Danmark, der mødte op for at få styr på ting som tidsmåling og certifikater, især med henblik på den store amerikanske import. Naturligvis var ensartede retningslinjer for avl og væddeløb også på dagsordenen.

Traber-Derby i Østrig 1884

Fra Danmark deltog bl.a. sekretær og systemplanlægger Hugo Jørgensen, manden, der styrede dansk travsport dengang og de følgende fyre år. Han var ophavsmand til den første årgang travkalender i 1895 og den første danske traver-stambog i 1902.

På dette område var Østrig og Tyskland forud, og mens Østrig afholdt sit første Traber-Derby i 1884 på den historiske Krieau-bane i Wien med en vinder i Andal, der var søn af fuldblodshingsten Waisenknabe, så afholdt Tyskland i Berlin-Westend sit første derby (for 3-års) i 1895 med Bambus som vinder for E. Müller i 1:46,1-3200 meter. Hingsten var søn af den amerikanske traverhingst Macey's Hambletonian, født 1874 og indført i Tyskland 1890.

Både den første østrig-ungarske og den første tyske traver-stambog blev udgivet før århundredeskiftet, den tyske på 152 sider i 1896, den østrig-ungarske i 1897 indeholdende 641 sider, men alligevel var Danmark måske før Tyskland til at registrere i et egentligt fødselsregister.

Hugo Jørgensen i de tidlige år som generalsekretær og systemplanlægger

De fire første i fødselsregistret 1893

Første årgang indeholdt de fire 1893-børn efter den russiske Prirack, Fulvia (1), Alpha (2), Rhitra (3) og Tjalfe (4) med numre efter opførelse i fødselsregistret. Mødrene var af jysk race, knobstrupper, sjællandsk race, ukendt svensk race. To af dem blev født i Charlottenlund, en i Herlev og en i Lyngby. Årgangen blev suppleret med den amerikanskfødte mockindlænder Nancy T.

Det fem var for få til at udskrive rent danske klassiske avsløb efter, det skete først med næste årgang fra 1894, men det hører til næste afsnit af derbyhistorien, og her vil vi koncentrere os om de sommermeetings 1895 - 1897, hvor tyske ungheste og topkuske mødte frem til kamp med danskerne om store penge i åbne avsløb i Charlottenlund.

Allerede et åbent avsløb i 1895

Derbyhistorie I omhandlede det første Københavns Traver-Derby i Charlottenlund i 1897, men allerede i 1895 havde der været tysk besøg i et avsløb for toårige med en præmiesum på 2000 kr. med halvdelen til vinderen, og Dansk Sportstidende bemærkede med tilfredshed, at den danske Miss Amber (S. Bunting) sejrede over den tyskfødte helamerikanske favorit Miss Trouble (Seager). Miss Amber var ejet af annonceagent Bluhme og var ligesom Bluhmes andre heste i træning hos S. Bunting i Lunden. Men journalisten mangler at fortælle, at hoppen faktisk var tyskfødt med amerikansk far og først indført i de danske protokoller i juni 1895.

Til Berlin på 11 timer

Samme Bluhme havde også den hurtige amerikanske hoppe Princess Earl (billedet ovenfor), der på skift deltog i væddeløbene i Lunden og i Berlin, og man kan måske mene, at det var en meget besværlig rejse frem og tilbage.

Statsbanedriften.
Daglig gennemgaaende Forbindelse
mellem
Danmark og Kontinentet samt England
via
Gedser—Warnemünde—Rostock.

Kjøbenhavn. . . . . A/g. 9,40 Fm. 7,15 Em.	Hamburg (Lüb. Bgd.) . . . . . A/g. 8,45 F. 6,33 Em
Berlin (Stett. Bgd.) . . . . . Ank. 9,58 Em. 7,45 Fm.	Lübeck . . . . . 10,05 . 8,30 Em
Lübeck . . . . . 7,51 . 10,32 Fm.	Berlin (Stett. Bgd.) . . . . . 8,15 . 10,00 Em
Hamburg (Lüb. Bgd.) . . . . . 9,12 . 12,18 Em.	Kjøbenhavn . . . . . Ank. 7,50 Em. 10,30 Fm

Ad denne Rute kan Rejsen enten med den ene eller begge Forbindelser tilbagelægges
saaledes:
Fra Kjøbenhavn til Hamburg i 12 Timer, Berlin 11, Basel 23, Brüssel 27, Dresden 16,
Frankf. a. M. 22, Köln 22, London 36, München 26, Paris 32, Rom 51, Wien 29 Timer.
Kun 2 Timers Sørejse mellem Danmark og Tyskland.
Generaldirektoratet for Statsbanedriften. 2/1895

Annonce fra Politiken i midten af 1890'erne.

Det var dog ikke tilfældet, for faktisk kunne man dengang ved hjælp af jernbanen og to timers færgefart Gedser - Warnemünde komme til Berlin på 11 timer, til Hamburg på 12 timer. Og ellers gik der dampskib til Kiel eller Lübeck med togforbindelse til Hamburg, med mindre man sejlede direkte med dampskibet Ella til Hamburg fra Larsens Plads. Kielerkanalen blev åbnet af Kejser Wilhelm i 1895.

48 anmeldelser til Kjøbenhavns Opdrætningsløb 1896

Begge de to store internationale indskudsløb blev i 1896 afholdt d. 26. juli i Lunden, og her fik F. Friedrichsens tyske Miss Trouble i Avlsløb for 3-årige (om 3.000 kr.) let revanche over for Bluhmes Miss Amber fra året før, mens den største præmiesum om ikke mindre den 7.000 kr. var på højkant i Kjøbenhavns Opdrætningsløb for toårige heste fra Skandinavien, Tyskland eller Østrig-Ungarn.

Der var blevet anmeldt ikke færre end 48 heste i februar 1895, og ikke færre end 28 stod tilbage 1. juni 1896. En måned senere var der 10 startvillige, som blev delt i to løb, hvor den samlede tid for hver enkelt hest blev afgørende for den endelige placering.

12 sekunders forskel på de to afdelinger

Første afdeling gav "dansk" sejr ved Bluhmes Mary Amber, en tyskfødt lillesøster til Miss Amber. Hun sejrede overraskende (60:10) over 1629 meter i 3:04 (km.tid 1:52,9) foran svenskejede Lisa S.

Anden afdeling gik 12,3 sekunder hurtigere. Over 1569 meter sejrede tyskejede storfavorit Young Mac med den 26-årige topkusk Robert Grossmann i distancetid 2:51,7 (1:49,1) foran auktionsholder Rasmus Nielsens danske stortalent Greenlander Boy (Alfred Johnstone), der fra distancen 1609 meter kom ind i 2:54 (1:48,1)

og dermed blev løbets hurtigste hest. Det var samtidig en forbedring af den danske toårsrekord på hele 16 sekunder pr. km.

Da løbet naturligvis blev afgjort på distancetid, tilfaldt den store præmie på 3.500 kr. tyskeren. Hesten Young Mac var dog amerikanskfødt, indført til Tyskland i fødselsåret, mens Greenlander Boy var indført fra USA til Danmark i moders liv.

Begrundelserne for distanceforskellene omtales nærmere i derbyhistorie III.

Vinderkusken Robert Grossmann deler den dag i dag rekorden for tyske derbysejre med Johannes Frømming, begge med 11 triumfer.

Danske Greenlander Boy til tops

I 1897 var de tre store internationale indskudsløb Københavns Opdrætningsløb om 6.000 kr., Metropolitanløb for 3-årige om 10.000 kr. og Københavns Traver-Derby om 4.000 kr., mens det andet Dansk Opdrætningsløb holdt sig på 2000 kr. som det første i 1896.

Alle tre "åbne" løb blev kørt i andet sommermeeting på løbsdagene søndag d. 18, onsdag d. 21. og søndag d. 25. juli, så der var tale om en international uge i Lunden.

Slog de tyske derbyheste

Københavns Traver-Derby 1897 blev omtalt i derbyhistorie I, her skal fokus være på Metropolitan-løbet, der med sine 10.000 kr. (ca. 700.000 kr. omsat til i dag) var det hidtil højeste betalte travløb i Danmark og nok først overgået i Dansk Trav Derby seksten år senere i 1913. Som man kan se i Politikens anmeldelse nedenfor, var vejret elendigt, banen tung, aflysning under overvejelse, men det blev alligevel en "smuk væddeløbsdag", fordi danske Greenlander Boy og den afro-amerikanske Alfred Johnstone suverænt tog den store førstepræmie på 5.000 kr. på 3000 meter i 5:20,3 (1:46,7) foran tyske Taxus (3050 meter-5:23-1:45,9), Deborah (3100 meter-5:26-1:45,1) og Immergrün (3050 meter-5:36,8-1:50,4). Immergrün og Deborah havde været anden og tredje i Deutsches Traber Derby to måneder tidligere.

Denne gang var det danskeren, der havde fordel af distanceforskellene, men til gengæld var hesten også en overlegen og let vinder til 15:10.

Tysk derbyvinder året efter

Københavns Opdrætningsløb 1897 havde en let vinder i den tyske hingst Teufelsdorn med den amerikanske far Independence og med kusken Michel. Distancetiden var 2:51,3 på 1649 meter (1:43,9), og "uendeligt" langt efter kom andenhesten, Rasmus Niensens danskfødte amerikaner Consul Cook for Johnstone, der brugte 3:21,8 på 1629 meter. Vinderodds var 19:10, og så var der et helt bemærkelsesværdigt pladsodds på 115:10 for tredjehesten Viktoria, som nåede at komme i mål for Politikens deadline.

Kammerherre, greve og von

Avisen bemærkede lidt drillende, at den tyske hests ejer *ikke alene var kammerherre, men også greve og sågar von*, altså kammerherre, greve von Griebenow. Hvis Berlingske Tidende dengang omtalte travløbene, var det oftest for at beskrive de fine gæster med en noget større andægtighed.

Teufelsdorn og Consul Cook var og blev stjerneheste. Teufelsdorn vandt de tyske derby året efter. Consul Cook havde en måned tidligere vundet Dansk Opdrætningsløb 1897 til 11:10, og to år senere i 1899 blev han den anden vinder af Dansk Trav Derby.

Derbyhistorie III skal omhandle det første danske travderby 1898, og det fremgår klart af det ovenstående, at Greenlander Boy måtte gå i vinterhi som årgangens suveræne stjerne.

Se Politikens anmeldelse af Metropolitan-dagen:

<h2>Den store Travdag</h2> <h3>Sejr for de danske Heste.</h3> <p>Endelig beslutter Travselskabet sig til at udskrive Løb, som, hvad Præmiesummerne angaar, staar paa Højde med Eremitageløbene, og som ogsaa i sportslig Henseende frembyder den største Interesse — og saa paa den første Dag, hvor det største Løb gaar af Stabelen, træffer det ind med øsende Regn, som ødelægger hele Fornøjelsen.</p> <p>Et Øjeblik tænkte man paa at gemme Metropolitanløbet til en senere Dag; men Bestyrelsen endes om at trodse Naturmagterne og lade Alt gaa efter Programmet.</p>	<p>admærket smuk Hest, som imidlertid er altfor fint bygget til at kunne gøre sig gældende paa en saa tung og oplødt Bane — og Stutteriet Schrombehains <i>Deborah</i>, som var Favorit Side om Side med Auktionsholder R. Nielsens <i>Greenlander Boy</i>.</p>
<p>Saa kom endelig Dagens store Løb med de 10,000 Kr. i Præmier.</p> <p>Af de 19 anmeldte Heste startede kun 8. Blandt de fremmede Heste lagde man især Mærke til Stutteriet Franklinseims Fuks-Hoppe <i>Immergrün</i> — en</p>	<p>Løbet gik over 3000 Meter, men førend den halve Distance var tilbagelagt, havde <i>Greenlander Boy</i>, fortrinligt kørt af Negeren <i>Johnstone</i>, Tøten, og det blev snart indlysende, at <i>Deborah</i> ikke kunde besejre den. Hr. Nielsens Hest vandt da ogsaa ganske overlegent Løbet, og den nationale Begejstring gav sig Udtryk i stormende Bravuraab og Klapsalver.</p>
	<p>Førstepræmien i de to fineste og højest doterede Løb tilfaldt saaledes danske Hesteejere, og det blev da til Trods for det umulige Vejr en smuk Væddeløbsdag.</p> <p style="text-align: right;"><i>Fuks.</i></p>

Politikens referat 19/7 1897